

Laadun pikamenetelmän kehitys silakalle (Clupea harengus membras)

Finntesting -yhdistys

syysseminaari

14.12.2023

Kristiina Aarnio

**TURUN
YLIOPISTO**

Taustaa ja työn tavoite

Ruokakalana silakka on hyvin ravinteikasta ja kuten muutkin rasvaiset kalat, se sisältää runsaasti erilaisia monityydyttymättömiä rasvahappoja.

Pyydystämisen jälkeen, silakan elimistössä alkaa välittömästi tapahtua erilaisia reaktioita > heikentävät silakan laatua biokemiallisella, mikrobiologisella ja aistinvaraisella tasolla.

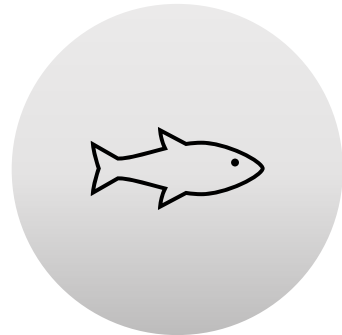
- Laadun pikamenetelmän kehittäminen herkästi pilaantuvalla silakalla erityisen tärkeää
  - Kalastusketjun eri vaiheissa troolarilta aina jälleenmyyntiin asti
  - Silakan käytön lisääminen kuluttajien keskuudessa
  - Menetelmä ei saa olla liian monivaiheinen tai pitkä

- Tämän työn tavoitteena oli kehittää laadun pikamenetelmä silakalle, hyödyntämällä eri kalalajien laadun valvonnassa jo käytössä olevia menetelmiä
  - Peroksidiluku, Torrymeter, kaasutilan kiinteäfaasiuutto kaasukromatografia-massaspektrometria (HS-SPME-GC-MS), haihtuva kokonaistyyppi ja aistinvaraiset arvioinnit
  - Laadun pikamenetelmä pH-arvon ympärille?

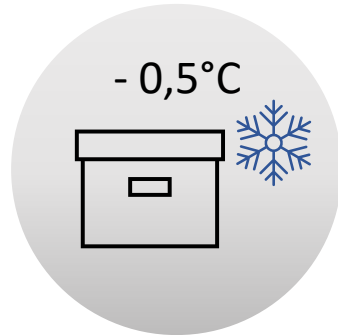
Materiaalit ja menetelmät

Näytteiden kerääminen

- Ensimmäisen koesarjan näytteet (lokakuu 2021)
  - Aikapisteet 0–9d
- Toisen koesarjan näytteet (joulukuu 2021)
  - Kahdelta eri päivältä
  - Aikapisteet 0–7d

Näytteiden
haku

Kylmäsäilytys
0–9d

Näytteiden
jauhaminen

Pakkaaminen
pusseihin ja
viaaleihin

Pakastus

Peroksidiluku

- Yleisin mittari rasvojen primäärisille hapettumistuotteille
- Mitä pienempi, sitä vähemmän hapettunut rasva kyseessä

Haihtuva kokonaistyyppi, TVB-N

- Proteiinien mikrobiologisissa hajoamisprosesseissa muodostuu erilaisia yhdisteitä, kuten ammoniakkia ja haihtuvia typpiyhdisteitä
- Automatisoitu Kjeldahl-analysaattori Vapodest 500, Gerhardt

Torrymetri

- Pilaantumisesta johtuva kudosten hajoaminen aiheuttaa kalan nahassa ja lihaksissa tietynlaisia muutoksia sähkönjohtavuudessa
- Tuloksena tuoreusmittarilukema asteikolla 0–18
  - < 3 pilaantunut
  - 16–18 hyvin tuore

Aistinvaraiset arvioinnit

QIM

(Quality index method)

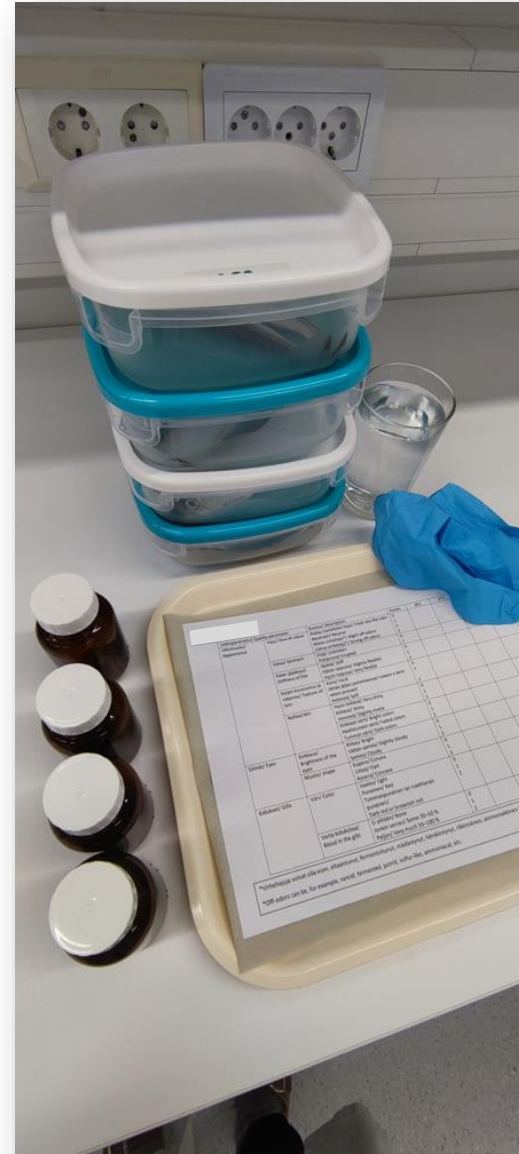
- Huomioi eri lajien erityispiirteet
- Kalan ominaisuudet pisteytetään asteikolla 0–3
- Laatuindeksi, QI
- Mitä korkeampi, sitä pilaantuneempi

RATA

(Rate-all-that-apply)

- Haju
- Hajuatribuuttien valitseminen listalta
- Hajuatribuuttien intensiteettien arvioiminen asteikolla 0–3

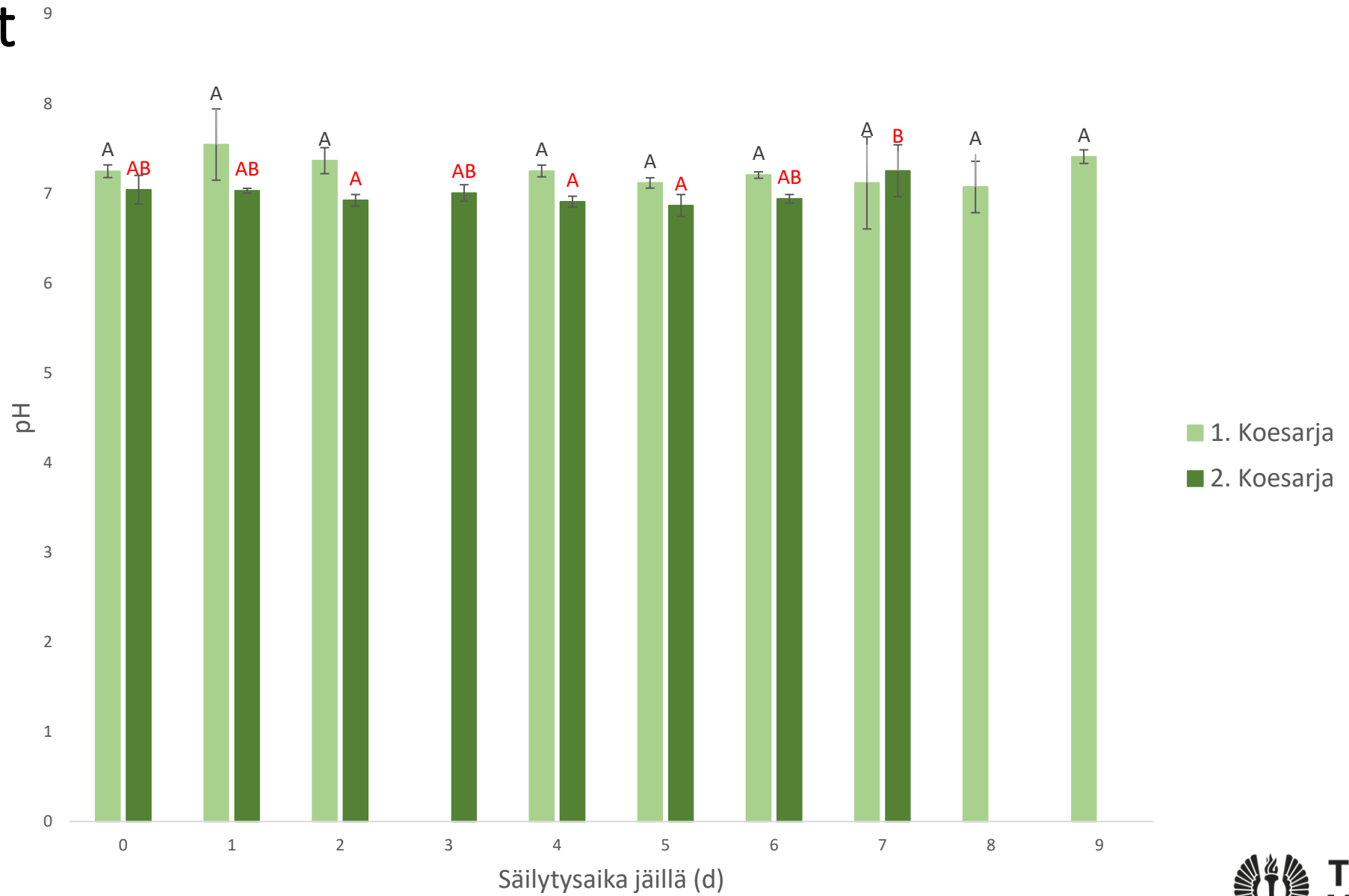
- Panelisteja 6
- Elintarvikekemian ja –kehityksen henkilökuntaa sekä opiskelijoita

Tuloksia

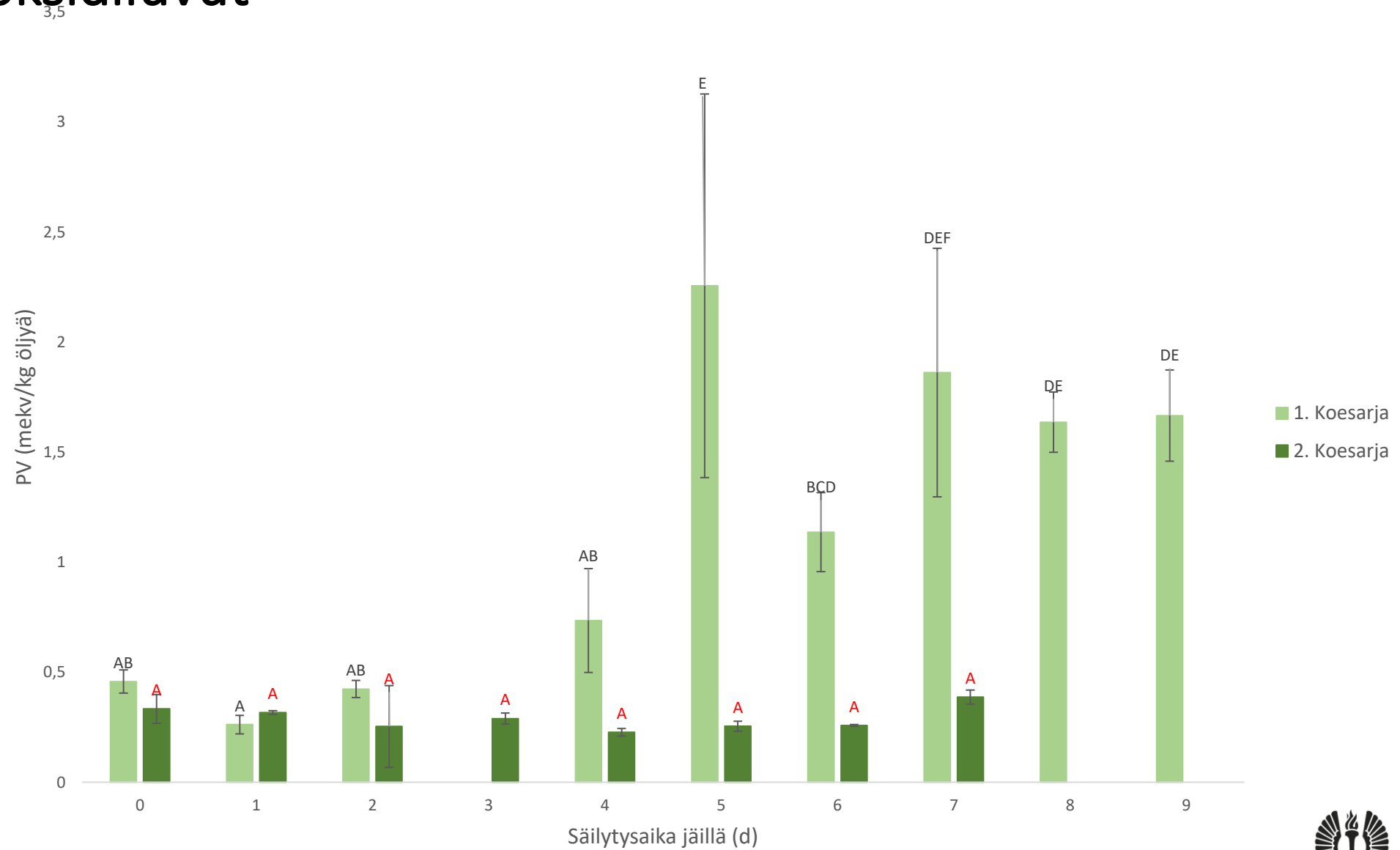
pH-arvot

Näytteiden pH-arvot

Peroksidiluvut

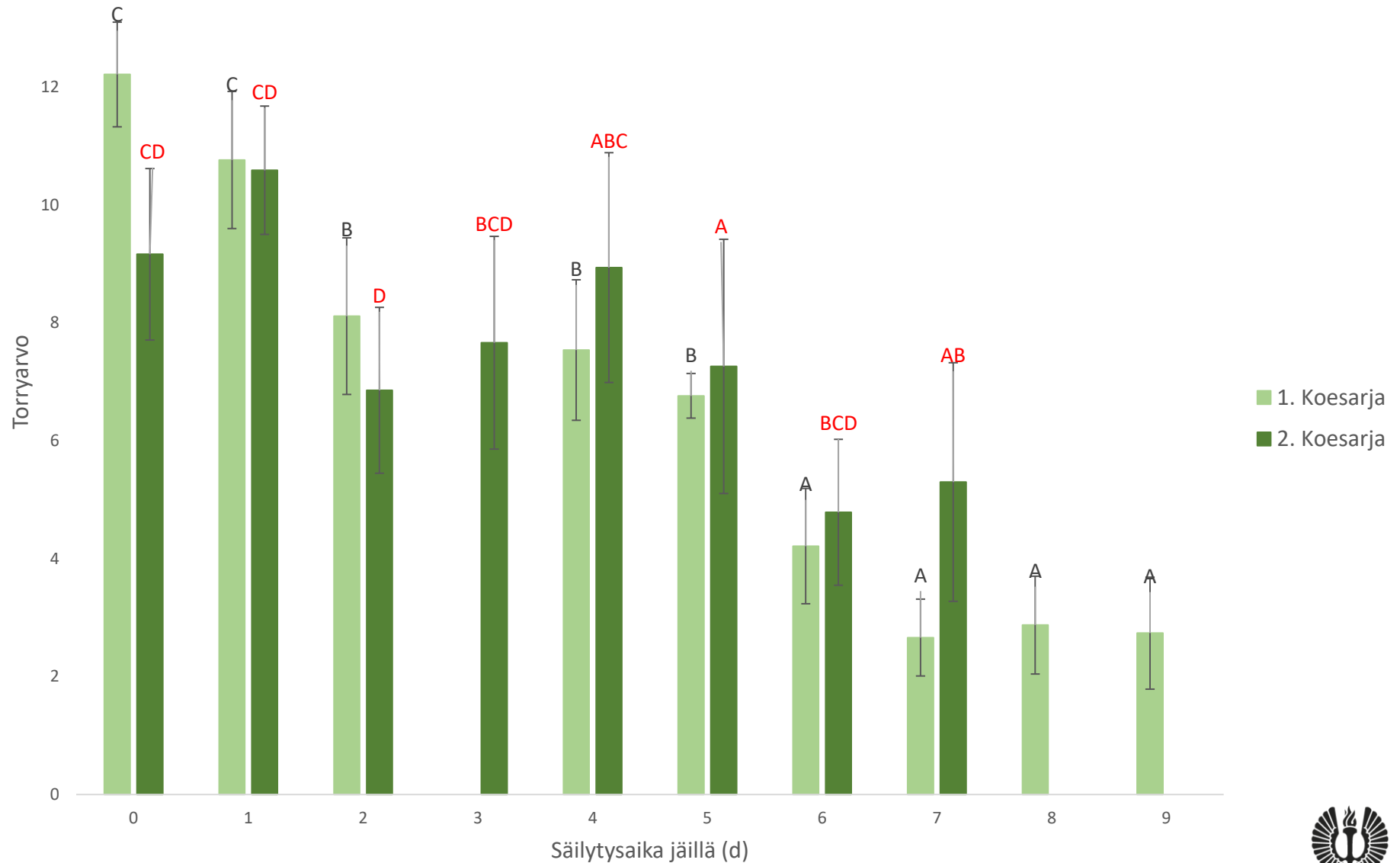
Näytteiden peroksidiluvut

Torrymetri

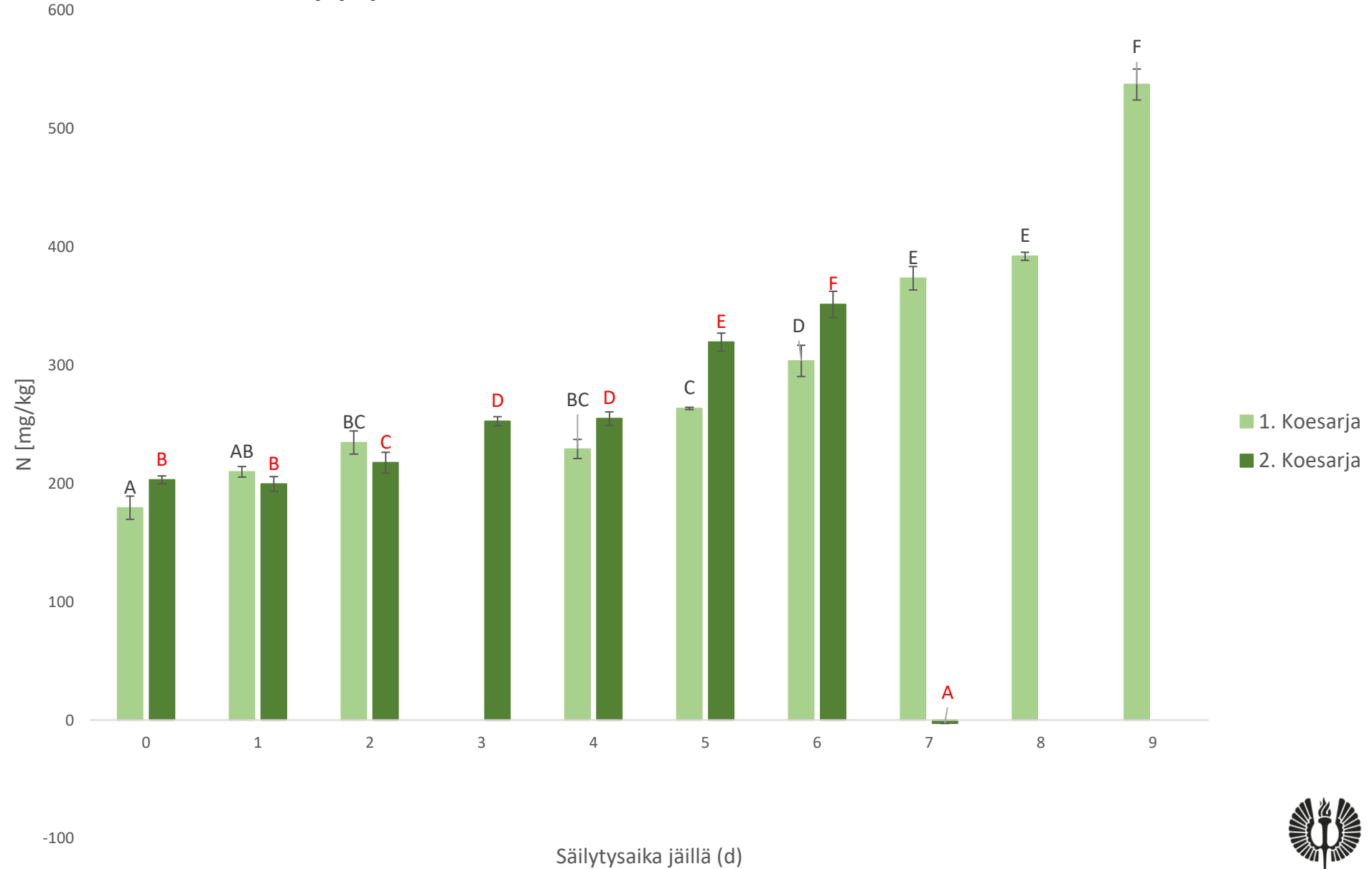
14

Torrarvot

Haihtuva kokonaistyyppi

Näytteiden TVB-N-arvot

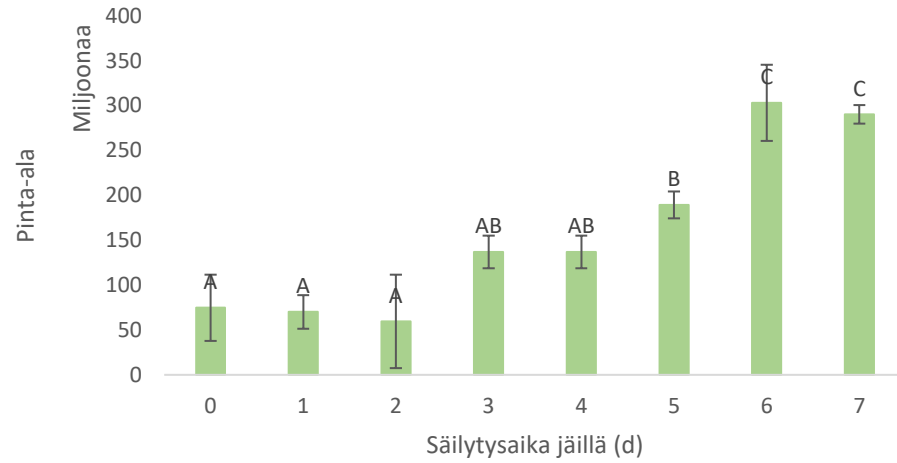

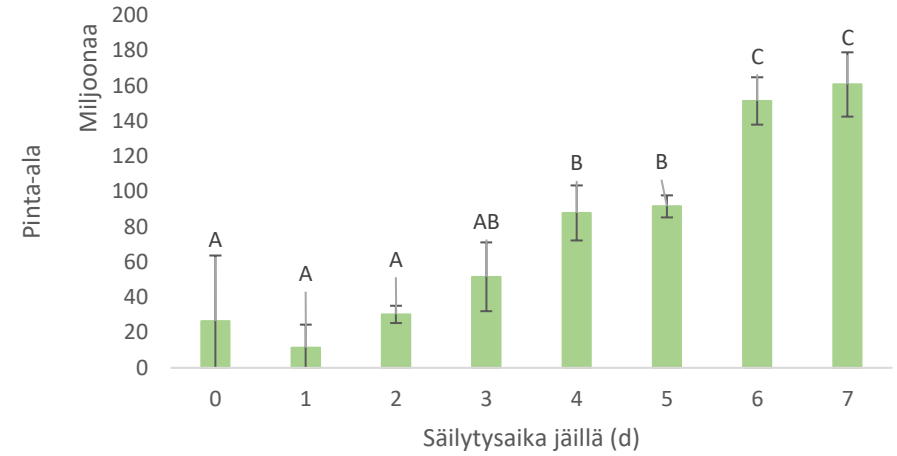
HS-SPME-GC-MS

Haihtuvat yhdisteet

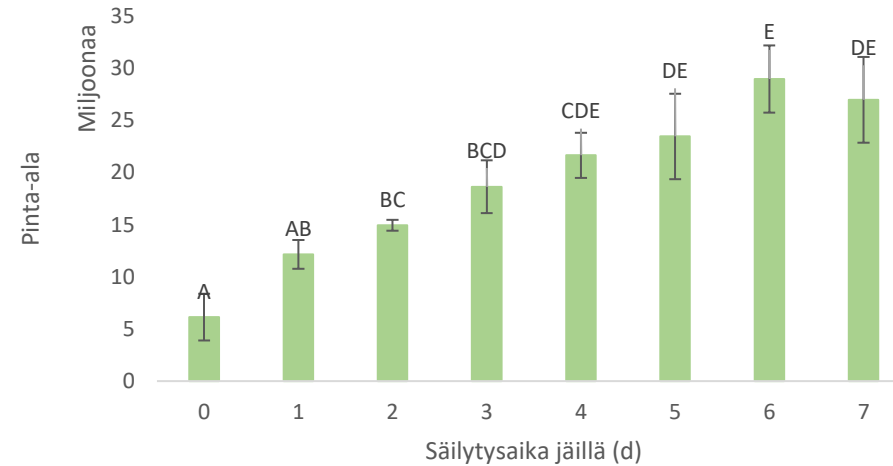
Haihtuvien summa

Trimetyyliamiini

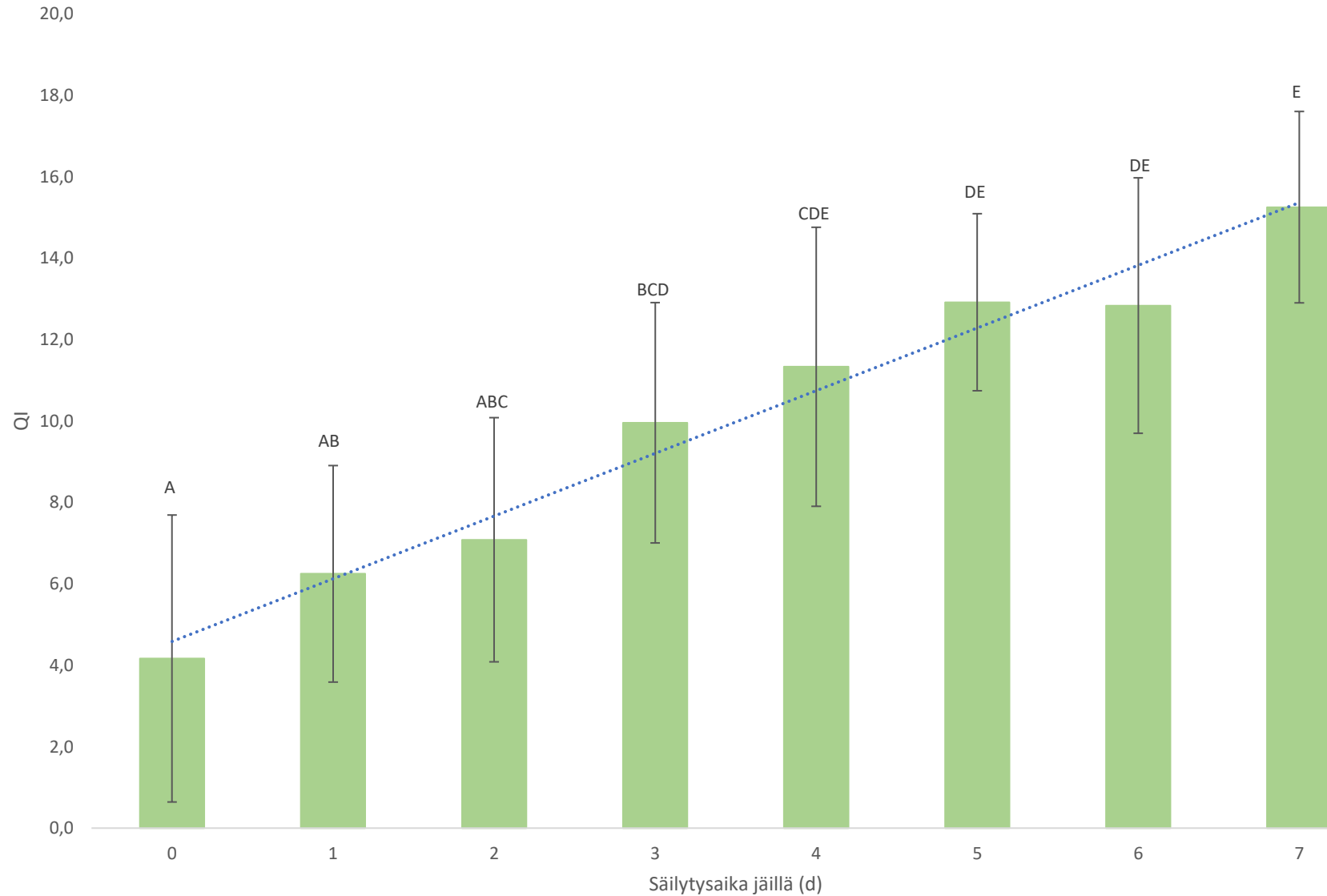

1-penten-3-oli

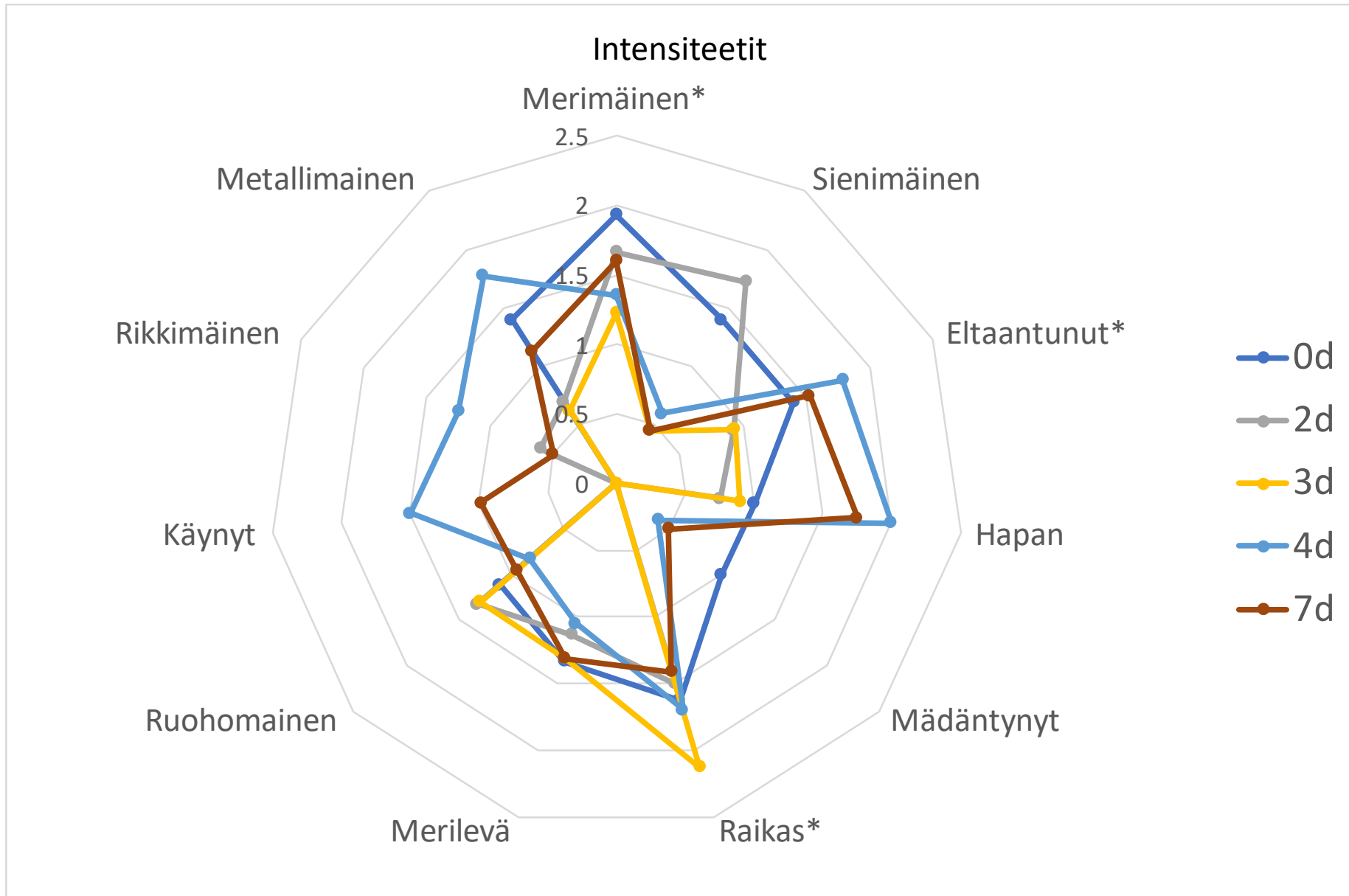

Aistinvaraiset analyysit

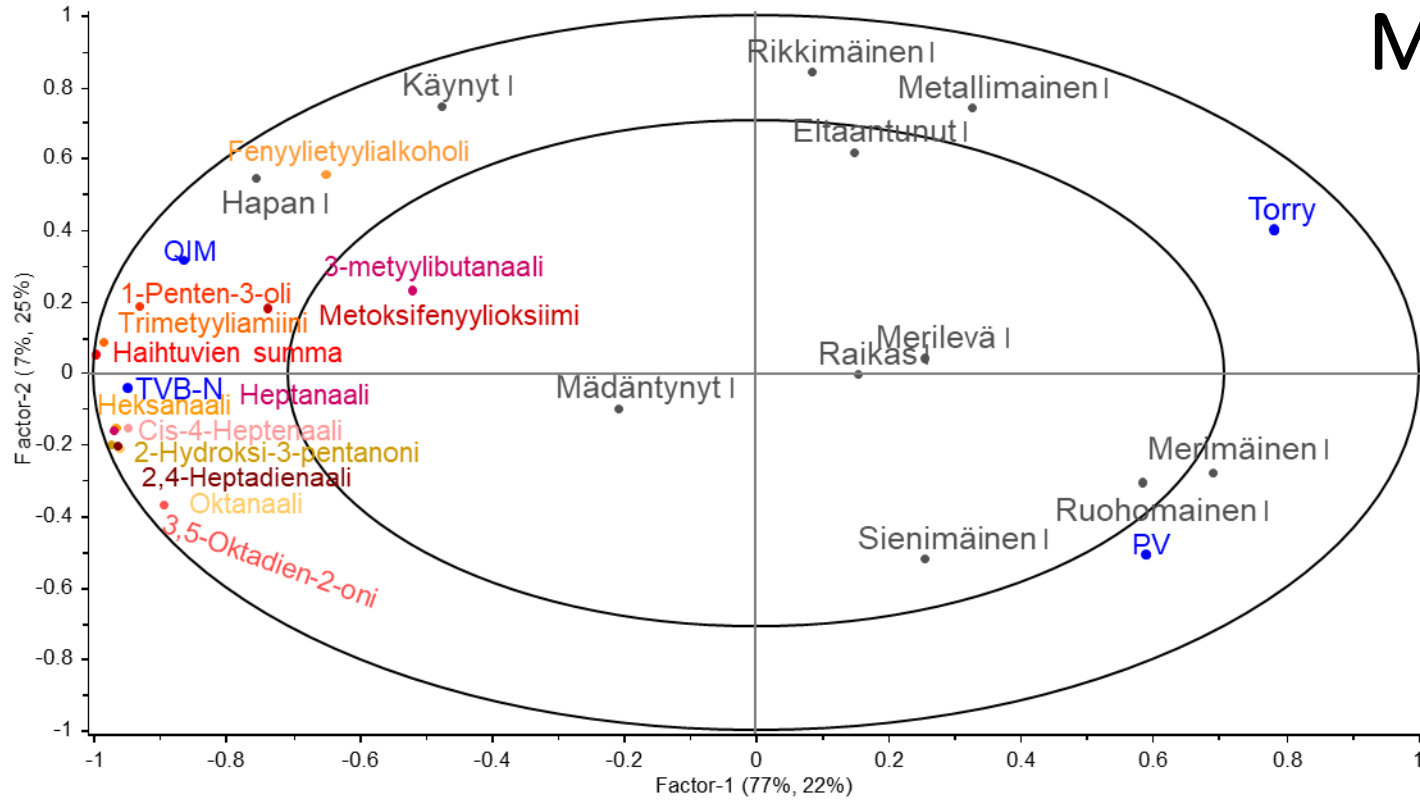
QIM pisteiden keskiarvot

RATA-tuloksia

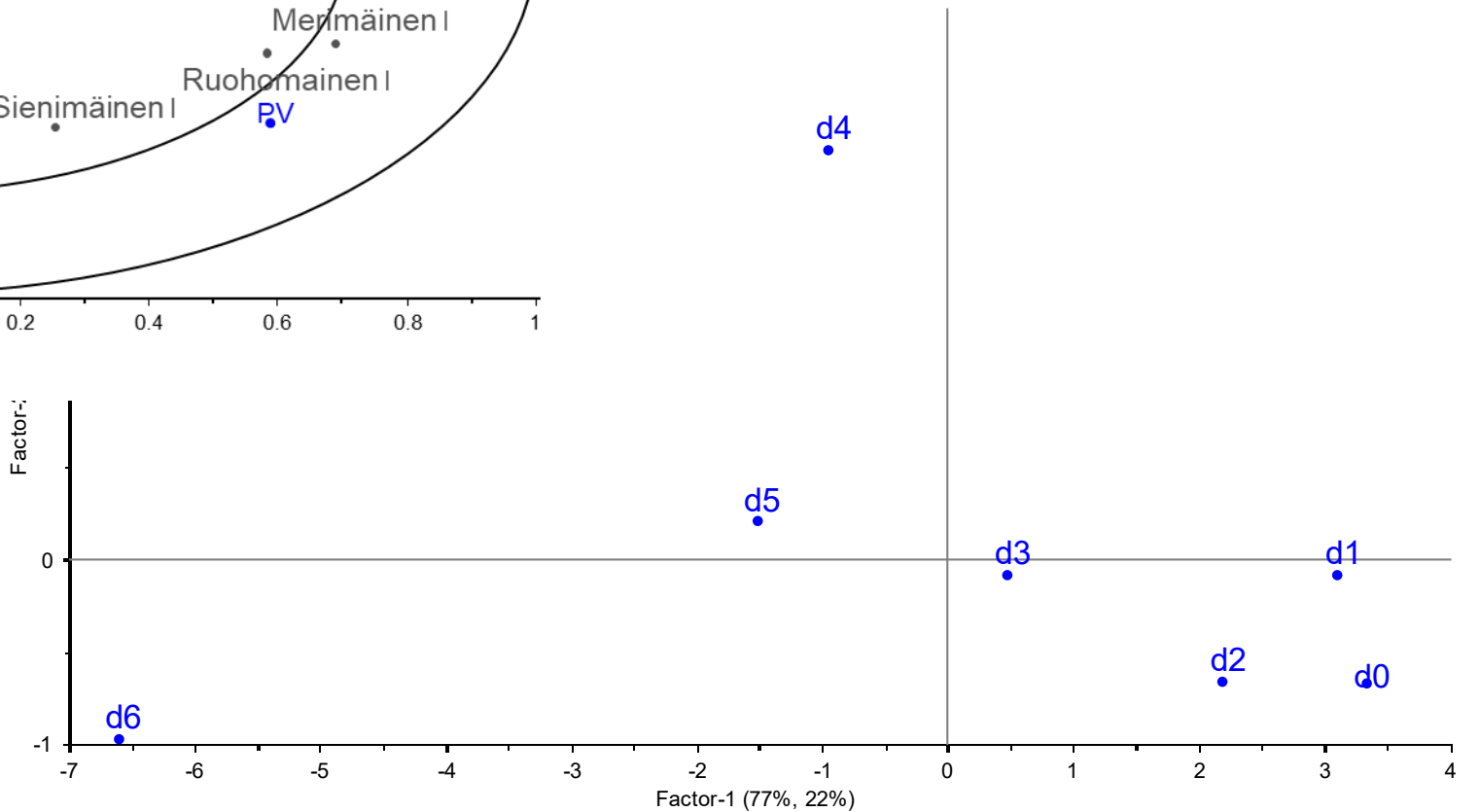

Korrelaatio lataukset

Monimuuttuja-analyysit

Pisteet

Tiivistelmä:

pH ei vaikuta
luotettavalta
menetelmältä

Aistinvaraisista ja
kemiallisista
analyyseistä
odotetunlaisia tuloksia

Torryster
potentiaalinen valinta
pikamenetelmäksi?

Kiitos!

**TURUN
YLIOPISTO**

**TURUN
YLIOPISTO**